

Warszawa, 9 stycznia 2024 r.

Prof. dr hab. Katarzyna Jankowska-Borzykowska

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina

Warszawa

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym dr Marty Mołodyńskiej-Wheeler
w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne

Zlecniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, z siedzibą przy ul. Św. Tomasza 43, 31-027 Kraków, Rada do Spraw Dyscypliny - Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, uchwala z dnia 27 października 2023 roku na podstawie art. 221 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. *Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce* (DZ. U. z 2023, poz. 742 z póź. zm.), § 8 oraz § 10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, a także uchwały Nr 31/2019 Senatu Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 26 września 2019 r., z póź. zm. oraz pisma Rady Doskonałości Naukowej Nr DRKN.Z8.400.37.2023 z dnia 4 października 2023 r.

Podstawowe dane o kandydatce

Pani Marta Mołodyńska-Wheeler w roku 2001 ukończyła studia z wynikiem bardzo dobrym „B” w zakresie kompozycji i aranżacji na Wieczorowym Studium Jazzu i Muzyki Rozrywkowej w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach uzyskując tytuł licencjata.

W roku 2002 ukończyła Międzywydziałowe Studium Pedagogiczne przy Akademii Muzycznej w Krakowie uzyskując kwalifikacje pedagogiczne do pracy nauczycielskiej.

W roku 2005 ukończyła studia z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem na kierunku Instrumentalistyka w zakresie gry na fortepianie na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej w Krakowie uzyskując tytuł zawodowy magistra sztuki.

W roku 2006 ukończyła studia z wynikiem bardzo dobrym w zakresie języka angielskiego w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu

Jagiellońskiego uzyskując tytuł zawodowy licencjata. Następnie na tej Uczelni i Wydziale w roku 2008 ukończyła z wynikiem bardzo dobrym studia w zakresie filologii angielskiej uzyskując tytuł zawodowy magistra.

W roku 2007 ukończyła studia z wynikiem bardzo dobrym na kierunku Wokalistyka w zakresie śpiewu solowego na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej w Krakowie uzyskując tytuł zawodowy licencjata.

W roku 2017 w wyniku postępowania kwalifikacyjnego uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego.

W roku 2017 uzyskała stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka w Akademii Muzycznej w Krakowie na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej *„Wpływ synestezji na interpretację dzieł muzycznych na przykładzie „24 Preludiów” op. 11 Aleksandra Scriabina, „Szecherezady” Maurice’a Ravela oraz „Pieśni Rozpaczy i Samotności” Marty Ptaszyńskiej”*.

Aktywność zawodowa

Pani Marta Mołodyńska-Wheeler posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe zgodne z jej wszechstronnym wykształceniem. Dominującym tu obszarem jest pedagogika wykonywana jako nauczyciel gry na fortepianie oraz wykładowca języka angielskiego. Łączenie dwóch specjalizacji filologa i pedagoga artysty muzyka miało miejsce zarówno w szkołach językowych różnych poziomów jak i szkołach muzycznych I i II stopnia. Od 2007 r. jest pracownikiem Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie jest zatrudniona jako pianista-korepetytor na Wydziale Wokalno-Aktorskim. Od roku 2010 jest nauczycielem gry na fortepianie i improwizacji fortepianowej w Państwowej Szkole Muzycznej II st. Im. W. Żeleńskiego w Krakowie.

Habilitantka w pracy zawodowej szeroko wykorzystuje swoje wykształcenie oraz liczne talenty wprowadzając w pracy pedagogicznej skuteczne metody budowania dobrych relacji mistrz-uczeń. Swoich uczniów otwiera na świat mało znany pokazując związki i relacje różnorodnych gatunków muzyki, rozumienia tekstów literackich, zagadnień harmonii, improwizacji, grania ze słuchu. W ten sposób poszerza wiedzę uczniów i studentów o umiejętności jakże naturalne dla muzyka, ale niedostatecznie rozwijane w tradycyjnym systemie edukacji. Działalność ta z wielkim sukcesem prowadzona jest w zajęciach warsztatowych (np. „gRaj Bez Nut”) czy też improwizacji fortepianowej prowadzonej również dla pedagogów fortepianu.

Pani Marta Mołodyńska-Wheeler doskonale rozumie specyfikę zawodu artysty-muzyka bez względu na jego rodzaj i formę uprawiania. Diagnostuje, znajduje, definiuje i wskazuje te elementy zarówno umiejętności zawodowych jak i samego życia artysty w szeroko rozumianej muzyce od muzyki klasycznej do muzyki jazzowej czy też ludowej. Działalność ta jest odczuwana przez nią samą jako rodzaj „misji”.

W swojej pracy posługuje się talentem kompozytorskim komponując na potrzeby dydaktyczne utwory np. *Improwizacje – cykl 6 utworów na cztery ręce* przewidziane do wydania przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne. Utwory te są podstawą do realizacji warsztatów online dotyczących improwizacji.

Osobnym i także ważnym obszarem aktywności zawodowej habilitantki jest praca na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej w Krakowie jako pianista-korepetytor. Tutaj wykorzystuje swoje wszechstronne wykształcenie jako pianista instrumentalista, wokalista, kompozytor i filolog. Każdy element jej wykształcenia w połączeniu z pasją poszukiwania nowych dróg skutecznego nauczania znajduje wspaniałe zastosowanie. Jej umiejętności oprócz pracy dydaktycznej wspierają inne obszary działalności Wydziału i Uczelni. Dokonuje tłumaczeń na potrzeby konferencji, sesji naukowych, egzaminów doktorskich oraz różnych wydarzeń oficjalnych i ceremonii. Jako pianistka bierze udział w konkursach wokalnych oraz kursach wybitnych artystów.

Na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność naukowa pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler. Praca w Akademii Muzycznej w Krakowie jak również na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie owocuje referatami i publikacjami naukowymi dotyczącymi głównie nauki improwizacji w kształceniu artystycznym oraz synestezji. Ta ostatnia była tematem rozprawy doktorskiej *„Wpływ synestezji na interpretację dzieł muzycznych na przykładzie „24 Preludiów” op. 11 Aleksandra Scriabina, „Szecherezady” Maurice’a Ravela oraz „Pieśni Rozpaczy i Samotności” Marty Ptaszyńskiej*”. Ponadto habilitantka udzieliła również kilku wywiadów radiowych dotyczących zjawiska synestezji.

Istotnym elementem życiorysu są jej działania organizacyjne oraz popularyzujące naukę i sztukę. Pani Marta Mołodyńska-Wheeler była współorganizatorem między innymi kilku edycji *Akademii Twórczej Pianistyki* organizowanej przez Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów przy współpracy między innymi z Katedrą Kameralistyki Fortepianowej i Smyczkowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Katedrą Fortepianu Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, Katedrą Kameralistyki Fortepianowej Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Kolejno współorganizowała i brała udział w konferencjach *Konteksty kultury, konteksty edukacji*, jak również, w projektach z cyklu *Gradus ad Parnassum – Akademia Mistrzowskiej Pianistyki* odbywających się w Państwowej Szkole Muzycznej II st. Im. W. Żeleńskiego w Krakowie. Jest również współdyrektorem artystycznym i współkoordynatorką serii koncertowej *Letnie Koncerty Kooperatywy Pianistycznej* w Instytucie Kultury Willa Decjusza w Krakowie.

Pani Marta Mołodyńska-Wheeler zdobywała swoje pierwsze doświadczenia jako kompozytorka już we wczesnym okresie nauki. Komponowanie jest dla niej naturalną potrzebą własnego rozwoju artystycznego jak i doświadczenia w pracy pedagoga. Jej kompozycje często wynikają z realnych potrzeb i planów artystycznych środowiska, w którym aktywnie uczestniczy, stanowiąc cyt. „wkład w zasoby literatury pianistycznej dla młodzieży oraz czynnie koncertujących pianistów, jak również promują rozwój kameralistyki i gry w duecie fortepianowym”.

Kompozycje są wydawane oraz publikowane w zasobach sieci Internetu.

Przykładami są:

- *Pandemony* – cykl 6 utworów na fortepian na 4 ręce (PWM, 202)
- *Poligrajki* – zbiór 10 tańców na fortepian na 4 ręce (PWM, 2022)
- *Lili laj* – zbiór 15 kolęd na fortepian na 4 ręce w dwóch tomach (PWM, 2022)
- *Mołodyjki* na fortepian solo (PWM, 2023)
- *Kalejdoskop* na fortepian na 4 ręce (w planie wydawniczym PWN na rok 2023)

Inne kompozycje są już prezentowane w nagraniach płytowych lub zasobach Internetu. Spektrum dokonanych nagrań obejmuje różnorodne gatunki i rodzaje muzyki – od klasyki po jazz i pop.

Habilitantka prowadzi bardzo szeroką i aktywną własną działalność artystyczną jako pianistka. Wielokrotnie uczestniczyła w ważnych i prestiżowych wydarzeniach artystycznych w kraju i zagranicą takich jak festiwale, projekty artystyczne, konkursy, recitale, koncerty kameralne. Obszerny wykaz tych wydarzeń zawiera załączona dokumentacja działalności artystycznej. Koncertuje w filharmoniach, teatrach operowych, muzycznych i dramatycznych, salach koncertowych, muzeach, centrach kultury. Współpracuje również z instytucjami spoza świata kultury.

Wśród znakomitych wykonawców z którymi występuje na scenach są między innymi wybitni artyści tacy jak: Vadim Brodski, Robert Kabara, Beata Rybotycka, Jacek Zieliński, Andrzej Lampert.

Ocena złożonej dokumentacji habilitacyjnej

Przedłożona do recenzji dokumentacja habilitacyjna pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler spełnia wymagania ustawy *Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce* (DZ. U. z 2023, poz. 742 z póź. zm.). W szczególności zawiera:

1. Imię i nazwisko habilitantki.
2. Autoreferat
3. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.
4. Informację o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.
5. Osiągnięcie artystyczne, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 c) ustawy.

Nagranie 3 cykli pieśni na głos z fortepianem wraz z materiałem nutowym i oświadczeniami współwykonawców:

- Marta Mołodyńska-Wheeler – 6 pieśni do słów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej
  - Marta Mołodyńska-Wheeler – 6 pieśni do słów Juliana Tuwima
  - Franciszek Maklakiewicz – 6 pieśni na głos i fortepian „Liryka miłosna”
6. Wykaz innych osiągnięć z podziałem na osiągnięcia artystyczne przed uzyskaniem stopnia doktora jak i osiągnięcia artystyczne po uzyskaniu stopnia doktora.
  7. Informację o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 3 ustawy.
  8. Informację o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.
  9. Dorobek kompozytorski – nuty i linki

Ocena autoreferatu

Autoreferat pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler stanowi bogate źródło informacji dotyczących zarówno sylwetki artystycznej habilitantki, jak też przyświecających Jej idei. Autoreferat zawiera wiele osobistych refleksji dotyczących wydarzeń kształtujących jej rozwój osobowy i artystyczny. Jak sama autorka określa jej pasje i motywacje do poznawania różnorodnych obszarów sztuki muzycznej to „polifoniczny splot” wielu działań i zadań, które wykonywała zawsze z najwyższą starannością. Jej aktywność dotyczy takich obszarów sztuki muzycznej jak: instrumentalistyka fortepianowa, kompozycja i aranżacja, pedagogika muzyczna, wokalistyka, kameralistyka. Działalność ta jest poparta udokumentowaną aktywnością naukową, popularyzatorską, filologiczną, organizatorską. Zatem stwierdzenie habilitantki, określające swoją działalność jako „polifoniczny splot” w mojej ocenie, jest jednocześnie najprostsze i najtrafniejsze.

Autoreferat obszernie opisuje i wyjaśnia kwestie podlegające ocenie formalnej dotyczące: posiadanego wykształcenia, uzyskanych tytułów i stopni naukowych, zatrudnienia i pracy pedagogicznej, osiągnięcia artystycznego podlegającego ocenie postępowania habilitacyjnego, dorobku kompozytorskiego, aktywności artystycznej w innych uczelniach, instytucjach naukowych lub kultury, aktywności naukowej, osiągnięć organizacyjnych i popularyzatorskich naukę i sztukę, posiadanych nagród i stypendiów, działalności w obszarze muzyki popularnej. Pani Marta Mołodyńska-Wheeler daje się więc poznać jako osoba pełna pasji, wiedzy i ciekawości wciąż nowych artystycznych wyzwań, jakich się podejmuje.

W autoreferacie znajdujemy również informację dotyczącą kompozycji i nagrania, które jest przecież ocenianym osiągnięciem artystycznym. Opis osiągnięcia sporządzony jest dobrze, ciekawie,

uzasadnia podjęcie poszukiwań. Pani Marta Mołodyńska-Wheeler występuje tu w roli kompozytora i współwykonawcy. Osiągnięcie artystyczne jest zaprezentowane w formie nagrania audio-wideo wraz materiałem nutowym.

Inspiracją do skomponowania dwóch cykli pieśni do słów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Juliana Tuwima był odczuwalny niedosyt polskiej współczesnej literatury wokalne. Kompozytorka sięgnęła do środków artystycznych łączących klasykę i jazz. Można stwierdzić, że niektóre z tekstów tych wybitnych poetów są dobrze znane w formie utworów – piosenek innych kompozytorów, również łączących elementy klasyki i jazzu. Jednak na tym polega siła twórczości, że każdy twórca ma prawo przedstawić swoją wizję dzieła poddając je ocenie słuchacza.

Pięknym dopełnieniem ocenianego dzieła artystycznego jest prezentacja nagrania i własnej wizji wykonawczej 6 pieśni na głos i fortepian „Liryka miłosna” skomponowanych przez Franciszka Małkiewicza do słów Kazimierza Tetmajera, Adama Asnyka, Leopolda Staffa i Barbary Bąkowskiej. Pani Marta Mołodyńska-Wheeler występuje tu w roli pianistki-kameralistki towarzyszącej Pani Monice Korybalskiej-Kozarek – mezzosopran.

Autoreferat jest próbą zwięzłej prezentacji ogromnego obszaru zainteresowań, aktywności artystycznej i naukowej pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler. Dla mnie jest źródłem wiedzy i poznania wybitnej osobowości aktywnej jako twórca i artysta, pedagog i naukowiec, popularyzator wiedzy o muzyce. Osobiście nie znałam habilitantki w żadnej z wymienionych ról. Dlatego też, z wielkim zainteresowaniem zapoznałam się z przedstawioną do oceny dokumentacją habilitacyjną. Uzyskałam obraz osoby niezwyklej pod każdym względem. Obdarzonej wieloma talentami potwierdzonymi znakomitymi osiągnięciami. Ale to co najbardziej zachowam w pamięci to jej pracowitość, konsekwencja działania dotycząca każdego zadania, którego podejmuje się – na polu artystycznym i w jego otoczeniu.

Ocena nagrania audio-wideo

Przedłożone i wymagane do oceny osiągnięcie artystyczne stanowią nagrania audio-wideo trzech cykli pieśni na głos i fortepian. Dokumentację nagraniową uzupełniają materiały nutowe oraz oświadczenia wykonawców partii wokalnych. Nagrania dokonano w Sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej II st. Im. W. Żeleńskiego w Krakowie.

Pierwszy cykl 6 pieśni to kompozycje Marty Mołodyńskiej-Wheeler do tekstów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Są to pieśni:

- *Gdy pochylisz*
- *Zanurzcie mnie w niego*
- *Zapomniane pocałunki*
- *U cioci*
- *Kukułka*
- *Berceuse*

wykonywane przez Katarzynę Oleś-Blacha – sopran i Martę Mołodyńską-Wheeler – fortepian.

Drugi cykl 6 pieśni do słów Juliana Tuwima skomponowane przez Martę Mołodyńską-Wheeler wykonywane przez Pawła Trojaka – baryton, Adriana Domareckiego – tenor i Martę Mołodyńską-Wheeler – fortepian. Są to pieśni:

- *Jeszcze mi nazbyt*
- *A jeżeli nic*
- *Jesteś znowu...*
- *Wszystko*
- *Ty*
- *Wspomnienie*

Pierwszy cykl pieśni charakteryzuje wyraźny wpływ jazzu w elementach takich jak: częste zmiany tonacji, zmiany metrum, rytmika (np. synkopy w utworze *U cioci*) i harmonia przepięknie modelująca poszczególne frazy, tworząc nastrój adekwatny do poetyckiej treści. Piękno utworów i tekstów podkreśla dynamika zarówno w partii wokalne jak i fortepianu.

Drugi cykl jest nieco inny w klimacie, bardziej zbliżony do brzmienia pieśni okresu I połowy XX wieku w muzyce.

Trzeci cykl to już dzieła Franciszka Maklakiewicza przedwcześnie zmarłego wybitnego kompozytora. Poszczególne pieśni to perły poezji polskiej w ciekawym wykonaniu Moniki Korybalskiej-Kozarek – mezzosopran i Marty Mołodyńskiej-Wheeler – fortepian. Są to następujące utwory:

- *Kocham Cię...* (sł. Kazimierz Tetmajer)
- *Życzenie* (sł. Kazimierz Tetmajer)
- *Zawód* (sł. Kazimierz Tetmajer)
- *Panienczka* (sł. Adam Asnyk)
- *Jakże możecie kwiaty* (sł. Leopold Staff)
- *A jeśli chcesz zapomnieć* (sł. Barbara Bąkowska)

Cały program osiągnięcia artystycznego został pięknie dobrany pod każdym względem. Mamy tu swoiste pozorne zderzenie twórczości Franciszka Maklakiewicza i Marty Mołodyńskiej-Wheeler. Warstwa liryczna pieśni jest najwyższej próby. A co z muzyką? Okazuje się, co udowadnia habilitantka, że piękną muzykę można tworzyć w różnych i odległych epokach, używając różnych środków wyrazu i technik kompozytorskich. Jednak wspaniały tekst każdej z pieśni powoduje, że poszczególne utwory odbieramy jako jeden, ale zróżnicowany przekaz artystyczny. I tutaj data skomponowania pieśni nie ma znaczenia. Piękno pozostaje pięknem.

Słuchając poszczególnych pieśni odczuwam jednak pewien niedosyt. Mam wrażenie niepełnego oddania zmian dynamicznych zapisanych w nutach oraz pełnej barwy fraz i harmonii. Partie wokalne też brzmią dość nienaturalnie jakby ograniczone w paśmie barwy. Utworów słuchałam na różnych urządzeniach tak, aby ograniczyć wpływ warunków technicznych na jakość odsłuchu. Mam wrażenie, że te niekorzystne efekty w głównej mierze są wynikiem trudnych warunków akustycznych Sali nagraniowej oraz samej realizacji nagrania. Trochę szkoda...

Jednak cykle pieśni pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler to bardzo nowe dzieło, które stawia najwyższe wymagania wykonawcom zrozumienia i interpretacji kantyleny, frazy, harmonii i zmian rytmicznych. Myślę, że właśnie te kompozycje doskonale wypełnią przestrzeń współczesnej polskiej pieśni kameralnej, co było przecież celem pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler. Chciałabym polecić je moim najlepszym studentom. Utwory te pokazują jak trudne i piękne jest wykonawstwo formy pieśni kameralnej, jak współpraca artystyczna śpiewaka i pianisty tworzy wspólne dzieło wykonania pięknej poezji i muzyki.

Mam nadzieję, że w dyskusji na kolokwium habilitacyjnym pani Marta Mołodyńska-Wheeler przybliży wyzwania jakie stawia przed sobą artysta będący instrumentalistą, wokalistą i kompozytorem jednocześnie.

Konkluzja

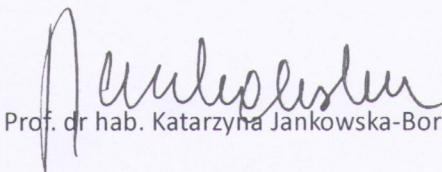
Z przedstawionej dokumentacji wynika niezbicie, że pani Marta Mołodyńska-Wheeler to zarówno aktywna pianistka, dzieląca swoje zainteresowania między grę solową i kameralną, jak i wielce zaangażowany pedagog, organizator, twórca-kompozytor.

W tym przypadku szczególnego znaczenia nabiera określenie obszaru postępowania habilitacyjnego - w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej: sztuki muzyczne. Mamy zatem habilitantkę, co wykazano w dokumentacji postępowania habilitacyjnego, w pełni wypełniającą przestrzeń dyscypliny artystycznej: sztuki muzyczne, a nie tylko częściowo.

Dokumentacja została przygotowana starannie, jest moim zdaniem ciekawa i budząca podziw. Wszelkie formy działalności koncertowej, organizatorskiej, twórczej, pedagogicznej habilitantki są istotne i stanowią szeroki wkład w budowanie naszej muzycznej kultury. Zarówno w Polsce jak i za granicą.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler spełnia wymagania art. 219 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. *Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce* (DZ. U. z 2023, poz. 742 z póź. zm.)

Osiągnięcie artystyczne pani Marty Mołodyńskiej-Wheeler przyjmuję bez zastrzeżeń.

Prof. dr hab. Katarzyna Jankowska-Borzykowska